

S. Sayısı : 234

Bolu Milletvekilleri Hasan Şükrü Adal ve İhsan Yalçın'ın, Abant Gölü ve çevresinin Bolu Özel İdaresine temlikine dair Kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye Komisyonları raporları (2/227)

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığma

Bolu İli içinde bulunan Abant Gölünün Bolu Özel İdaresine temlik hakkında hazırlamış olduğumuz Kanun teklifi ile gerekçesi bağlı olarak sunulmuştur. Gerekli Komisyonlarda ve Kamuya da görüşülmek üzere havale buyurulmasını saygı ile rica ederiz.

20 . II . 1950

Bolu Milletvekili
N. Ş. Adal

Bolu Milletvekili
İ. Yalçın

GEREKÇE

Bolu İli içinde çam ormanları ile çevrili Abant Gölü'nün, tabiat güzelliği, yazın su, kışın kayak ve yılın her mevsiminde dağ sporlarına gereken bütün şartları toplaması, ayrıca Ankara - İstanbul yolu üzerinde bulunması dolayısıyla gerek sporcular, gerek yerli ve yabancı turistler için müstesna bir değeri olduğu anlaşılmış; göl ve çevresi turizm bölgesi içine ve Abant yolu da Devlet yolları arasına alınmıştır.

Bolu İli için olduğu kadar yurt için de büyük değeri olan bu göl ile çevresinden gereği gibi faydalanabilmek üzere bu sahada esaslı spor tesislerine, yerli ve yabancı turistleri ağırlamaya yarım olacak lüzumlu binalarla vasıtalarla ihtiyaç vardır. Ancak gölün ormanlarla çevrili olması dolayısıyla bu tesisleri vücuda getirmeye ve buraya gelenlerin orman ve tabiat güzelliklerinden kolayca faydalanmalarına, 3116 sayılı Orman Kanununun koyduğu kayıtlayıcı hükümler imkân vermemektedir. Adı geçen Kanunun bu konuda ortaya çıkardığı güçlükler bir tarafa bırakılsa bile, bu göl bölgesinden istenildiği gibi istifade temini için bir taraftan mülkiyet konusunu halletmek diğer taraftan burada yapılacak türlü tesisleri ve binaları, gezinti yerlerini iyi hazırlanmış bir plâna göre yapmak zarureti mevcuttur.

Yukarıda kısaca arzettiğimiz hususları sağlamak ve bugüne kadar bu göl çevresinde yapılan dağınık çalışmalarını belli bir maksada yöneltmek için ilişik Kanun teklifini hazırlamış bulunuyoruz.

Teklifin 1 nci maddesi, Abant Gölü çevresinden spor ve turizm merkezi olmaya yetecek sahanın İçişleri, Bayındırlık ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte tesbit ettirilerek göl ile beraber Bolu Özel İdaresine temlikine ve aynı zamanda bu saha içinde kalacak orman parçalarının da korunmasına dair hükümleri ihtiva etmektedir.

2 nci madde, temlik edilecek saha içinde yapılacak tesislerin kimler tarafından ve ne gibi kayıt ve şartlarla vücuda getirilebileceğine dairdir. Bu madde Devlet mülkiyetinden Bolu Özel İdaresine intikal edecek sahada, Özel İdare ve bunun iştiraki ile her türlü tüzel ve özel kişilerle kamu hizmeti gören tüzel kişiler ve hayır ve spor dernekleri dışında kalanlar tarafından tesisler ve binalar vücuda getirilebilmesi için Bakanlar Kurulu kararı alma şartını koyarak bu bölgenin mülkiyet değiştirme imkânlarını sınırlandırmaktadır.

3 ncü madde, göl çevresinin maksada uygun bir şekilde imar edilebilmesi için yapılması gereken plânın ne şekilde hazırlanacağına dairdir.

4 ncü madde, kurulan tesislerle yapılan binaların maksada göre kullanılıp kullanılmadığını

ve plâna uygun olup olmadığını denetlemeye aittir.

Tasarı Yüksek Meclisin tasvibine mazhar olduğu takdirde, Abant Gölü gibi değeri yalnız yurt içinde değil, hattâ yurt dışında da anlaşılmiş olan bir bölgenin bir nizam altında inkişaf etmesini sağlamış olacaktır.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
İçişleri Komisyonu
Esas No. 2/227
Karar No. 35

4. III. 1950

Yüksek Başkanlığa

Bolu Milletvekili Hasan Şükrü Adal ve İhsan Yalçın'ın, Abant Gölü ve çevresinin Bolu İli Özel İdaresine temlikine dair Kanun teklifi ve gerekçesi İçişleri Bakanı, Maliye ve Tarım Bakanlıkları temsilcileri ve teklif sahipleri hazır buldukları halde Komisyonumuzda incelendi.

Yurdumuzun tabii güzellikleri arasında başlıcalarından sayılan Abant Gölü ve civarı, senelerden beri her mevsimde spor, sağlık, turizm, dinlenme maksatlarıyla yerli ve yabancı birçok ziyaretçilerin rağbetini celbetmiş, müstesna değerinde bir tabiat muhiti olmasına rağmen şimdiki halde ancak Orman İşletme İdaresince yapılan bir misafirhaneden başka barınacak yer bulunmaması ve bu çevreye giden sporcuların ancak çadırlarda kamp yapabilmeleri, bu tabiat lezhasından istifadeyi mahdut bir durumda tutmaktadır.

Bolu milletvekillerinin getirdikleri Kanun teklifi Abant Gölü ve civarının Hazineden İl Özel idaresine meccanen temlikine ve bu idarenin bizzat yahut diğer teşebbüs erhabı özel ve tüzel kişilerle bil iştirak yahut özel müteşebbislerle anlaşma ve sözleşmeler yaparak, aynı zamanda, bu çevrenin işletilmesi maksatlarına uyup iş birliği yapmak isteyen hayır ve spor kurumlarına yerler ayırıp göstererek oteller, sanatoryumlar, kulüp ve gazinolar, iskeleler, eyvence yerleri, dinlenme evleri, spor sahaları, su spoları tesisleri vücuda getirmekle beraber temlik edilen saha dâhilinde hem ormanın bütün güzelliğiyle bir park gibi hakkiyle muhafazası ve turistlerin tenezzühlerine tahsisi, hem de yine bu saha dâhilinde imar belediye, zabıta hizmetlerinin Bolu İli Genel Meclisince tesbit ve Bakanlar Kurulu kararıyla ka-

bul olunacak özel bir statüye göre temini maksatlarını istihdaf etmektedir.

Teklifin tümü üzerine açılan müzakerede, teklif konusunun kanunlaşması yurdun sağlığı, ormanın selâmeti, turizmin ve sporun inkişafı, vatanın iktisadi menfaatleri bakımından esas itibarıyla kanunlaşmaya lâyık ve şayanı kabul olduğuna oy birliğiyle karar verilerek maddelere geçildi.

Birinci madde Bolu İli dâhilinde Abant Gölü ile bu gölün veçresinde sınırları İçişleri, Bayındırlık ve Tarım Bakanlıklarınca tesbit ettirilecek orman sahasının Hazinece Özel İdareye meccanen temlikini mutazammın olduğuna göre, bu sınır tesbiti işine Maliye Bakanlığının da vazifedar olarak katılması mezkûr Bakanlık temsilcisinin teklifi üzerine kabul ve maddeye dercedilmiştir.

İkinci madde Özel İdareye devredilecek sahada ne gibi tesisler vücuda getirileceğini, kamu hizmeti gören tüzel kişilerle hayır ve spor derneklerinin ve bunlar dışında kalan tüzel ve özel kişiler marifetiyle vücut bulması gereken tesis ve işletmelerin ne veçhile tanzim ve tenşik edileceğini göstermektedir. Matlup tesislerin belirli süreler içinde behemehal inşa ve ikmalini bir müeyyideye bağlamak zaruretini ileri süren Maliye Bakanlığı temsilcisi «İstekliler bu maddede yazılı tesisleri il genel meclisi veya Bakanlar Kurulu kararıyla tâyin edilen süre içinde inşa ve ikmal etmiye mecburdurlar. Bu mecburiyete riayet etmeyenlerin hakları sakıt olur. Bu takdirdé ikmal edilmemiş inşaata ait malzemenin asgari bedelini Özel İdare öder.» şeklinde maddeye bir fıkra eklenmesini teklif, İçişleri

Bakanı da bunu teyit etmekle çoğunlukla kabul edildi.

Üçüncü ve dördüncü maddeler aynen kabul edildi.

Özel İdareye devredilen saha içinde çeşitli tesislerin vücuda gelmesi ve rağbet görmesiyle burada iskân ve ikamet, beledi mahiyette bir disiplin tesisine mütevakkıf olduğuna göre bunun özel bir statüye dayanarak Özel İdarece sağlanacağını gösterir bir hüküm tesisine ihtiyaç olduğundan teklife ilâveten 5 nci madde bu maksatla komisyonumuzca kaleme alınmıştır.

Teklifin beşinci maddesi altıncı madde olarak, altıncı madde de yedinci madde halinde aynen oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna ve

rilmek üzere evrakiyle birlikte Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu Baş.

Tekirdağ

C. Uybadın

Sözcü

Kars

(İkinci maddeye konulan
fıkraya muhalifim

A. Eyidoğan

Bolu

İ. Yalçın

Gümüşane

S. Sökmensüer

Niğde

Ş. Süer

Başkan V.

Çoruh

A. Tüzün

Kâtap

Balıkesir

F. Tiritoğlu

Giresun

E. Dizdar

Gümüşane

A. K. Varınca

Siird

L. Yavuz

Maliye Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/227

Karar No. 31

14 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Bolu milletvekilleri Hasan Şükrü Adal ve İhsan Yalçın tarafından verilen Abant gölü çevresinin Bolu İli Özel İdaresine temlik hakkındaki kanun teklifi İçişleri Komisyonu raporu ile birlikte komisyonumuza verilmekle İçişleri, Tarım ve Maliye Bakanlıkları temsilcilerinin huzuriyle okunup incelendi.

Bugünkü ekonomik şartlara göre turizm, millî gelirden mühim yeri olan esaslı bir sanayi şubesidir. Bu itibarla turizme önem vermek, memleketin müsait köşelerinde iç ve dış turizmi geliştirici tesisleri bir an önce kurmak lüzum ve zarureti aşikârdır. Abant gölü çevresi ise gerek manzarasının emsalsiz güzelliği ve gerekse havasının temizliği ile bu tesislerin kurulmasına en müsait yerlerden birisidir. Fakat Orman Kanunu burada inşaatı menetmiş ve turizm bakımından inkişafına mâni olmuştur. Bu itibarla göl kenarında bulunan bir kısım sahayı Orman Kanununun tahdit edici hükümlerinden çıkararak turizmin temel şartı olan spor, eğlence, dinlenme ve sağlık tesislerinin yapılmasına

müsait bir duruma getirmenin faydalı olacağı sonucuna varılmış ve bunu hedef tutan teklif esas itibariyle muvafık görülerek İçişleri Komisyonunun tesbit ettiği metin üzerinden maddelere geçilmiştir.

Birinci maddenin görüşülmesinde gerek teklif ve gerekse İçişleri Komisyonunun hazırladığı metinde, Abant gölünün mülkiyetinin de Bolu Özel İdaresine verilmesini tazammun ettiği görülmüş, fakat göller âmmenin istifadesine tahsis olunan yerlerden bulunması dolayısıyla özel mülkiyet konusu olamayacağı neticesine varılarak gölün kendisi metinden çıkarılmış ve sadece çevresi bırakılmıştır. Teklifin başlığı da ona göre düzenlenmiştir. Bundan başka Hazineye ait bir malın temlikini yine Hazinece yapılabileceğinden aynı maddenin ilk fıkrasının metni buna göre tanzim olunmuştur.

İkinci madde aynen kabul olunmuş, üçüncü maddede hazırlanacak olan plânın on sene içinde tamamlanarak uygulanmaya başlanmadığı takdirde bu sahanın mülkiyetinin yeniden Ha-

zineye avdet edeceği belirtilmiştir.

Dördüncü madde olduğu gibi kabul edilmiştir.

Beşinci maddenin sonuna temlik edilen bu yerlerde ikinci maddedeki maksat dışında tarım yapılamıyacağı ve hayvan beslenemeyeceği hakkında hüküm konmuştur.

Altı ve yedinci maddelerde hiçbir değişiklik yapılmamıştır.

Yüce Kamutayın onamına arz olunmak üzere

re Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı Y.

Sözcü

Samsun

R. Işıtan

Balıkesir

H. Şeremetli

Malatya

E. Doğan

Tokad

C. Kovalı

Kâtip
Kastamonu

Çankırı

R. Dolunay

Çorum

N. Atalay

Tekirdağ

Z. E. Cezaroğlu

Zonguldak

A. Gürel

BOLU MİLLETVEKİLİ HASAN ŞÜKRÜ ADAL VE İHSAN YALÇIN'IN TEKLİFİ

Abant Gölü ve çevresinin Bolu Özel İdaresine temlikine dair Kanun teklifi

MADDE 1. — Bolu İli sınırları içindeki Abant Gölü ile bu gölün çevresinde sınırları İçişleri, Bayındırlık ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte tesbit ettirilecek sahanın bedelsiz olarak Bolu Özel İdaresine temlikine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu sahada kalan orman parçaları, 2 nci madde gereğince tesisler ve binalar yapılmasını ve 3 ncü madde gereğince hazırlanan plânın sağlanmasını temin etmek kaydı ile Tarım Bakanlığının tesbit edeceği esaslar dâhilinde Bolu Özel İdaresince korunur.

MADDE 2. — 1 nci maddeye göre Bolu Özel İdaresine temlik edilen saha içinde Bolu Özel İdaresi, İl Genel Meclisi kararı ile, bu İdarece veya bu İdarenin iştiraki ile her türlü tüzel ve özel kişilerce turizm, spor, sağlık ve her çeşit dinlenme tesisleri ve binaları vücuda getirmeye yetkilidir.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Abant yolu ve çevresinin Bolu Özel İdaresine temlikine dair Kanun teklifi

MADDE 1. — Bolu İli sınırları içindeki Abant gölü ile bu gölün çevresinde sınırları İçişleri, Maliye, Bayındırlık ve Tarım Bakanlıklarınca birlikte tesbit ettirilecek sahanın bedelsiz olarak Bolu Özel İdaresine temlikine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu sahada kalan orman parçaları, ikinci madde gereğince tesisler ve binalar yapılmasını ve üçüncü madde gereğince hazırlanan plânın sağlanmasını temin etmek kaydı ile Tarım Bakanlığının tesbit edeceği esaslar dâhilinde Bolu Özel İdaresince korunur.

MADDE 2. — Birinci maddeye göre Bolu Özel İdaresine temlik edilen saha içinde Bolu Özel İdaresi, İl Genel Meclisi kararı ile, bu idarece veya bu idarenin iştiraki ile her türlü tüzel ve özel kişilerce turizm, spor, sağlık ve her çeşit dinlenme tesisleri ve binaları vücuda getirmeye yetkilidir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Abant gölü çevresinin Bolu Özel İdaresine temlikine dair Kanun teklifi

MADDE 1. — Bolu İli içindeki Abant gölü çevresinde sınırları İçişleri, Bayındırlık, Tarım ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte tesbit edilecek sahanın bedelsiz olarak Bolu Özel İdaresine Hazinece temlikine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu sahada kalan orman parçaları, ikinci madde gereğince tesisler ve binalar yapılmasını ve üçüncü madde gereğince hazırlanan plânın sağlanmasını temin etmek kaydı ile Tarım Bakanlığının tesbit edeceği esaslar dâhilinde Bolu Özel İdaresince korunur.

MADDE 2. — İçişleri Komisyonunun ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklif

Kamû hizmeti gören tüzel kişilerle hayır ve spor dernekleri, Bolu İl Genel Meclisi kararı ile ve bunlar dışında kalan, tüzel ve özel kişiler de adı geçen meclisin teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile yukardaki fıkrada yazılı tesisleri ve binaları yapabilirler.

Bu maddeye göre yapılacak Anlaşma ve Sözleşmelerde Arttırma ve Eksiltme Kanunu hükümleri uygulanmaz.

MADDE 3. — 1 nci maddeye göre tesbit edilen sahalardan imar pılânı, 2 nci maddede yazılı maksatları temin edecek şekilde, Basın, Yayın ve Tüzim Genel Müdürlüğünün mütalâası alınarak Bolu Özel İdaresince yaptırılır. Bu pılânı İçişleri, Bayındırlık, Tarım ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının tasdiki ile kesinleşir.

MADDE 4. — 2 nci maddeye göre kurulacak tesislerin ve binaların, bu madde ile tesbit edilen maksada uygun olarak yapılan yapılmadığı, kullanılıp kullanılmadığı ve 3 ncü maddeye göre hazırlanan pılâna uygun olup olmadığı Bolu İl

İçiş. K.

Kamu hizmeti gören tüzel kişilerle hayır ve spor dernekleri, Bolu İl Genel Meclisi kararı ile ve bunlar dışında kalan tüzel ve özel kişiler de adı geçen meclisin teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile yukardaki fıkrada yazılı tesisleri ve binaları yapabilirler.

Bu maddeye göre yapılacak anlaşma ve sözleşmelerde Arttırma ve Eksiltme Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Bu maddede yazılı tesisleri il genel meclisi veya Bakanlar Kurulunca tâyin edilen süre içinde inşa ve ikmal etmeye istekliler mecburdur. Bu mecburiyete riayet etmeyenlerin hakları sakıt olur. Bu takdirde mevcut ikmal edilmemiş inşaat a ait malzemenin asgari bedelini özel idare öder.

MADDE 3. — Teklifin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Teklifin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

MADDE 3. — Birinci maddeye göre tesbit edilen sahanın plânı ikinci maddede yazılı maksatları temin edecek şekilde, Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğünün mütalâası alınarak Bolu Özel İdaresince yaptırılır. Bu plân, İçişleri, Bayındırlık, Tarım ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının tasdiki ile kesinleşir.

Bu plânın temlik tarihinden itibaren on yıl içinde tamamlanıp uygulamaya geçilmemesi halinde temlik sahasının mülkiyeti Hazineye avdet eder.

MADDE 4. — Teklifin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklif

Genel Meclisinin tesbit edeceği esaslara göre denetlenir.

İçiş. K.

MADDE 5. — Bu kanunda yazılı hükümler saklı kalmak şartıyla, birinci maddede belirtilen saha içinde belediyelere mütaallik kanunlar hükmü uygulanır. Bu kanunlarda yazılı olup belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanlarına, mülkiye âmirlerine ve Bakanlıklara verilen görev ve yetkilerin ne şekilde ve hangi makamlar tarafından yapılacağı ve kullanılacağı Bolu İli Genel Meclisi tarafından düzenlenip Bakanlar Kurulunca tasdik edilecek bir yönetmelikle tesbit olunur.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 6. — Teklifin beşinci maddesi altıncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Teklifin altıncı maddesi yedinci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

MADDE 5. — Bu kanunda yazılı hükümler saklı kalmak şartı ile, birinci maddede belirtilen saha içinde belediyelere mütaallik kanunlar hükmü uygulanır. Bu kanunlarda yazılı olup belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanlarına, mülkiye âmirlerine ve bakanlıklara verilen görev ve yetkilerin ne şekilde ve hangi makamlar tarafından yapılacağı ve kullanılacağı Bolu İli Genel Meclisi tarafından düzenlenip Bakanlar Kurulunca tasdik edilecek bir yönetmelikle tesbit olunur.

Bu sahada ikinci maddedeki maksatlar dışında hiçbir suretle ziraat yapılması ve hayvan beslenmesi yasaktır.

MADDE 6. — İçişleri Komisyonunun altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — İçişleri Komisyonunun yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.